

Handläggare: Katarina Höök
Telefon: 508 18 138

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Farsta stadsdelsområde ligger i södra Stockholm. Området omfattar Svedmyra, Tallkrogen, Gubbängen, Hökarängen, Sköndal, Fagersjö, Farsta strand, Farsta, Larsboda och Farstanäset.

Avdelningen förskola och fritid leds av en avdelningschef med en stab som består av en verksamhetscontroller och två köhandläggare. Avdelningen har en stödenhet som omfattar en enhetschef/resurssamordnare, två resurspedagoger och en barn- och ungdomspsykolog. Förskolorna vänder sig till stödenheten för att söka förstärkningsresurser, pedagogisk stödjande insatser eller bistånd av förskole- och ungdomspsykolog. Till verksamheten knyts funktioner från andra avdelningar inom förvaltningen, som PA-konsult, economicontroller och lokalintendent.

Farsta har sex förskoleområden som sinsemellan har helt olika förutsättningar beroende på

- demografi; ett spektrum av boendeområden från äldre villaområden till stora flerfamiljsområden med hyresrätter med stor andel barnfamiljer som bor i andrahand
- mångkultur; andelen barn med annat modersmål än svenska varierar mellan förskoleområdena från 15 till 70 procent
- pedagogisk högskoleutbildning; enheternas andel förskollärare varierar mellan 20 och 75 procent ute på förskolorna

Farsta har under året öppnat en förskola med flera olika inriktningar som förskolestöds enhetschef ansvarar för. Öppnade av förskolan Paletten stärker den kommunala förskoleverksamhetens utbud i Farsta och är ett svar på brukares efterfråga. Paletten tar emot en liten barngrupp med barn i extra stora behov av särskilt stöd. Förskolan erbjuder omsorg på obekväm arbetstid, men beslut om insats förutsätter att behovet har utretts och olika kriterier har uppfyllts. De barn som behöver omsorgsinsatsen hänvisas till dagverksamheten på Paletten som i sin tur till stora delar är en uteverksamhet. Förskolan har även en grupp med små barn.

Förskoleområdena har mellan fyra och elva förskolor som har olika förutsättningar. Enheterna har skiftande lokal- och personalmässiga förutsättningar och har kommit olika långt i processen med utvalda utvecklingsområden. I några

fall har enheterna haft omfattande renoveringsprojekt som medfört flytt av barngrupper och extrainsatser av ledningen. Föräldraengagemanget varierar och enheterna har kommit olika långt med att utveckla en gemensam värdegrund och att bygga pedagogiska miljöer som svarar mot det reviderade läroplanen.

De sex förskoleenheterna leds av en förskolechef samt biträdande förskolechefer och på två områden pedagogiska utvecklingsledare. Efterfrågan på förskoleplatser har under verksamhetsåret varit fortsatt högt och överinskrivningar har varit nödvändigt under en period för att klara garantin under och för evakuering vid ombyggnationer. Under våren öppnades tre tillfälliga avdelningar för att svara på efterfrågan av förskoleplatser.

	2014	2013	Differens
Antal inskrivna barn	2 236	2 165	plus 71
Antal avdelningar	140	135	plus 5
Barn per avdelning	16,04	16,1	minus 0,96
Barn per personal	4,48	4,95	minus 0,47

Andel förskollärare

Andelen förskollärare är i snitt 34 procent enligt Sweco, som gör beräkningar på all personal vilket överensstämmer med år 2013. Andelen är 40 procent om man endast räknar tillsvidareanställd personal. Förskolecheferna har målmedvetet fokuserat på att rekrytera förskollärare och har provat olika modeller för att nå ut. Enhetscheferna är ofta nöjda med resultatet av rekryteringskampanjer, men samtidigt är det många medarbetare som väljer att byta arbetsplats. Förvaltningen har haft avtal med olika rekryteringsbyråer för att förstärka spridningen av information om utlysta pedagogiska tjänster.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

Förskoleverksamheten utgår från skollagen, Läroplan för förskolan (Lpfö98), FN:s barnkonvention, Stockholms stads förskoleplan och riktlinjer i kommunfullmäktiges budget 2012. Åtagandena är kopplade till läroplanen, Vision 2030, Stockholms stads mål och Färsta stadsdelsnämnds mål och värderingar. Andra lagar som är av betydelse för verksamheten är socialtjänstlagen, miljöbalken, personuppgiftslagen (PUL) och livsmedelslagen.

Rapporten bygger på enheterna kvalitetsredovisningar, stadens brukarundersökning, tertialrapporter, förvaltningens uppföljning i dialog med förskolechefer, förskolestöd och personalrepresentanter.

Avdelningen förskola och fritids planeringsdagar har en viktig funktion i det övergripande strategiska arbetet med kvalitetsutveckling. Under året har avdelningen haft tre planeringsdagar med följande teman;

- Framtagande av 2014 års Strategiska frågor, en plan för hur verksamhetsplanen ska förverkligas.
- Presentation av
 - enheterna hur de arbetar med lärande i förskolan
 - året kultursprogram för förskolebarnen
 - miljöpedagogiskt projekt, innehåll och effekt
 - det nya övergripande projektet systematiskt kvalitetsarbete
- Uppföljning av enheternas kvalitetsredovisningar med fokus på analys, resultat och utvecklingsområden.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Likabehandling

NÄMNDMÅL:

Barn och ungdomar tar eget ansvar, och visar hänsyn samt respekt för andra individer (normer och värden).

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel enheter vars likabehandlingsplaner är reviderade och godkända	100 %	100 %	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor tar fram förebyggande insatser utifrån kartläggning och utvärdering av tidigare års likabehandlingsarbete.	2014-01-01	2014-12-31

Bedömning och analys

Nämndmålet är uppfyllt. En arbetsgrupp med representanter för alla förskoleområden har reviderat den övergripande likabehandlingsplanen och har förtydligat vikten av att uppfylla barnkonventionen i ännu större utsträckning. Alla förskolor granskar årligen sin verksamhet utifrån likabehandlingsplanen och tar vid behov fram en åtgärdsplan.

Föräldrarna är dock nöjda med förskolornas arbete för att uppfylla pojkars och flickors lika möjligheter. Frågan har fått en nöjdhetsandel på 87 procent, oförändrat jämfört med 2013. Förskoleenheternas resultat varierar mellan 82 och 92 procent.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Farstas invånare har stadens bästa möjligheter till motion och fysiska aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Antal föreningar som samverkar med förvaltningen inom satsningen idrott och hälsa	10	10	2014
Antal hälso- och idrottsaktiviteter som erbjuds inom förvaltningens verksamheter under året inom satsningen idrott och hälsa.	40	6	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Farstaspelen för förskolebarn genomförs på Farsta IP	2014-01-01	2014-06-30
Förvaltningen arrangerar ett gemensamt möte för föreningar	2014-01-01	2014-12-31
Hälsans dag arrangeras i Farsta centrum	2014-01-01	2014-06-30
Sportscamp anordnas för barn och unga	2014-01-01	2014-08-31

NÄMNDMÅL:

Barnen i Farstas förskolor utvecklas och lär under lekfulla former (utveckling och lärande).

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel förskolor som dokumenterar barnens språksomäner (språkplanen).	100 %	100 %	2014
Andel pedagoger som är nöjda med förskolestöds insatser	95 %	85 %	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna arbetar aktivt med barnens språksomäner.	2014-01-01	2014-12-31
Förskolorna integrerar IKT i den pedagogiska verksamheten	2014-01-01	2014-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna utvecklar metoder för att stimulera barns intresse för läsning.	2014-01-01	2014-12-31
Förutsättningar att erbjuda förskoleverksamhet med finsktalande personal ses över	2014-01-01	2014-12-31
Samverka med de lokala biblioteken kring läsaktivitet för förskolebarn	2014-01-01	2014-12-31

Bedömning och analys

Förskolorna arbetar aktivt med stimulerar till lek, lärande och rörelse. Rörelseaktiviteter av olika former sker både inomhus som utomhus för utveckling av barnens motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning. Spontan lek med rörelse uppmuntras. Många förskolor lämnar dagligen sina gårdar för att utforska och upptäcka närmiljön. Förvaltningen ordnar med olika typer av idrottsaktiviteter där barnen får springa lopp eller pröva olika idrottsgrenar. Flera enheter vittnar om barnen generellt är friskare och har mindre frånvaro sedan de har börjat fokusera på att barnen regelbundet ska röra på sig.

Enligt förskoleundersökningen är 79 procent (77 % 2013) av föräldrar nöjda med att förskolans arbete för att uppmuntra barnen till fysiska aktiviteter. Förskoleområdenas resultat varierar mellan 74 och 85 procent nöjdhetsgrad. Det är ett förbättringsområde att ge tydligare informera till föräldrarna om förskolornas arbete för alla åldersgrupper på förskolan barn ägnar sig åt regelbundna fysiska aktiviteter. Värt att notera är att föräldrarnas uppfattning om fysiska aktiviteter skiljer sig stort mellan de olika förskoleområdena, från 74 till 85 procent nöjda föräldrar

Nämndmålet rörande språkprogram är uppfyllt. Farsta har ett språkprogram som används av alla enheter, men i olika utsträckning. Förskolorna har i uppdrag att göra en årlig kartläggning av barnens språkliga bakgrund och vilka språk de möter i hemmet. Förskollärarnas och barnskötarnas språkkompetens används som ett urvalskriterium vid nyrekrytering. Avdelningen har ett övergripande språknätverk för erfarenhetsutbyte och för dialog om hur barns språkutveckling kan förbättras.

Ett prioriterat mål har varit att medarbetare som tidigare påbörjat PIM-utbildningen skulle fullfölja studierna. Det arbetet har varit lyckosamt, mer än 90 procent av medarbetarna har examinerats på nivå 3. Nyanställd personal som inte har IT-kompetens har getts möjlighet till PIM-självstudier och vid behov stödinsatser.

En stor satsning har gjorts under 2013 och 2014 för att samtliga permanenta förskolor skulle få fiberanslutning och trådlöst nätverk. En övergripande plan för det strategiska IKT-arbetet har tagits fram för att stödja förskollärare och

barnskötare i arbetet med att utveckla IT-relaterade arbetssätt på förskolan. Målet är att implementera arbetssätt som bidrar till att ge barnen goda erfarenheter av att ta hjälp av IT i sitt kunskapssökande på förskolan. En övergripande IKT-grupp med representanter från förskoleområdena träffas regelbundet och har erfarenhetsutbyte.

Farsta erbjuder en mötesplatsen för finska familjer på lördagar två gånger i månaden. Mötesplatserna har under året utvecklats i samverkan med besökande familjer och Finska föreningen. Förutsättningar att öppna en förskoleavdelning med finsktalande personal har utretts, men det har varit svårt att hitta en lämplig lokal i anslutning till tunnelbanan.

Under året har förvaltningen haft ett samverkansprojekt kring lässatsning med Farsta, Gubbängen och Sköndals stadsbibliotek. Målet är att hitta modeller för hur förskolepersonalen kan stimulera barnens intresse för läsning och låta dem ta del av god litteratur. Arbetsåret inleddes med en storföreläsning för alla personal med en barnboksrecensent och barnboksförfattare som även illustrerar sina böcker. Som en del av lässatsningen i samarbete med biblioteken har alla förskolor utsett ett bokombud som på studiecirkel på biblioteket har fördjupat sina kunskaper. Ombuden har sedan haft i uppdrag att förmedla sina nya kunskaper till kollegor och tillsammans med dem se över läsmiljöerna på förskolorna. Lässatsningen har gett resultat. Förskolorna har böcker betydligt mer i centrum än tidigare och olika inbjudande läsmiljöer har arrangerats. Personalen har sett över hur och när man läser för barnen under en förskoledag.

Barns inflytande

NÄMNDMÅL:

Barn och ungdomar har inflytande i verksamhetens utformning (barns inflytande).

Förskolorna prövar och utvärderar olika metoder för att följa upp barns inflytande i verksamheten.	2014-01-01	2014-12-31
--	------------	------------

Bedömning och analys

Brukarundersökningen har haft en ny fråga om personalen lyssnar in barns önskemål och läser av deras behov. Genomsnittligt är 80 procent av föräldrarna nöjda. Stora skillnader råder mellan förskoleområdena, föräldrarnas nöjdhetsgrad skiljer sig från 66 procent på en enhet till 86 procent på ena annan.

Förskoleverksamheten har de senaste åren haft fokus på det kompetenta barnet. På reflektionstid och på nätverksträffar uppmärksammas på vad barnen väljer för aktiviteter, hur de utförs och hur barnen kan vara med och påverka. Vidare har flera enheter under året sett över den pedagogiska dokumentationen och förstärkt kunskapen om detsamma med fortbildning och granskar bland annat barnens inflytande och om de har fått återkoppling på att de har påverkat olika val som görs i verksamheten.

Barnen är delaktiga i planeringen av verksamheten utifrån sin egen förmåga och intresse. Barnens önskemål och idéer fångas upp av förskollärare och barnskötare som skapar förutsättningar för barnen att genomföra sina önskemål. Projekt och fördjupningsarbeten som görs på de olika avdelningarna bottnar ofta i frågor från barnen eller deras specialintressen.

De senaste åren har förskolorna arbetat med att underlätta för barnen att göra egna val utifrån sina intressen och inte efter vad kamraterna vill göra. Barnen delas ofta upp i smågrupper för att underlätta för barnen att göra val. Några förskoleområden har samlingar i form av barnmöten/barnråd där barnen ges möjlighet att ta upp sådant som är viktigt för dem. Första har dock en bit kvar och behöver utveckla fler utvärderingsverktyg för att säkerställa barns inflytande.

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

Vårdnadshavarna är nöjda med hur förskolan samverkar med hemmet (förskola och hem).

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andelen nöjda vårdnadshavare med hur förskolan samverkar med hemmet.	78,04 %	80 %	2014

Bedömning och analys

Samverkan med hemmet har varit ett utvecklingsområde i flera år som förskoleverksamheten har prövat flera varianter för att nå ut till föräldrar/ vårdnadshavare om hur det pedagogiska arbetet är upplagt och hur föräldrarna kan vara delaktiga och ha möjlighet att påverka.

Förskoleområdena har utarbetat och prövar olika sätt att presentera sitt arbete för föräldrar för att kunna fånga intresset hos olika föräldragrupper. Erfarenheten visar att det inte finns någon universallösning. Varje förskola måste pröva sig fram och

emellanåt byta ut ett tidigare vinnande koncept för att det inte fungerar med den nya föräldragruppen. Personalen måste bland annat ta hänsyn till förskoleområdets boendestruktur och socioekonomiska förutsättningar.

Brukarundersökningen ger en lite motsägelsefull bild av vad föräldrarna tycker om samverkan. En ny fråga för 2014 "Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten" har 73 procent nöjda föräldrar, men spännvidden är stor mellan de olika förskoleenheterna, från 69 till 86 procent. Resultatet på det närliggande påståendet med "Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten" har hela 81 procent nöjda föräldrar. Vidare är 80 % är nöjda med påståendet "Jag har fått information om förskolans mål och arbetssätt."

Föräldrarna får information om vad det innebär att ha barn på förskolan innan inskolningen börjar. Samtliga förskolor arbetar med föräldraaktiv inskolning, vilket ger föräldrarna insyn i och kunskap om verksamheten. Metoden bedöms vara mycket effektiv för att barn och föräldrar snabbt ska bli trygga med verksamheten och ge förskollärare och barnskötare möjlighet att påvisa vikten av att föräldrarna engagerar sig i verksamheten.

Utvecklingssamtal om barnets utveckling och lärande gör föräldrarna delaktiga. Föräldramöten och skriftlig information ger dem kontinuerlig information om vad som är på gång, vad man för fördjupningstema och utmaningar och hur barnen har varit med och påverkat. Det senaste året har samtliga förskolor arbetat med att vara tydliga med att informera om de arbetar för att uppfylla läroplanens mål och hur det arbetet är kopplat till frågorna i förskoleundersökningen.

Kvalitetsindikatorn

Farsta gjorde en nystart vad gäller det interna uppföljningsarbetet med kvalitetsindikatorn under 2013. Det arbetet förefaller ha gett resultat. Samtliga nivåer har ett bättre resultat 2014 jämfört med 2013. Ett genomsnitt på drygt 3 på samtliga fem utvärderingsområden. Inget område sticker ut som ett resultat av ett mer framgångsrikt pedagogiskt arbete eller som ett tydligt förbättringsområde. Utvärderingsresultaten varierar dock stort mellan de olika förskolorna. En förskola som har låga genomsnitt har ofta det på samtliga utvärderingsområdena och de olika avdelningarna har gjort samma bedömning. Den slutsatsen gäller generellt även för de förskolor som bedömer att de ligger högre upp på nivåskalan.

Farsta kan konstatera att generellt värderar personalen sitt pedagogiska arbete till en lägre nivå jämfört med föräldrarnas uppfattning. Det finns skäl att förskoleledningarna fortsättningsvis är ännu mer engagerade i medarbetarnas utvärdering av sitt pedagogiska arbete med hjälp av kvalitetsindikatorn.

Pedagogisk miljö och material

Förskolornas genomsnittliga bedömning av hur pass långt de har kommit med området pedagogisk miljö och material är 3, 41 (2013 3,35). Förskoleområdenas samlade resultat pendlar mellan 3,26 och 3,53. Skillnaden mellan de olika enheternas nivåbedömning är jämförelsevis stor. Föräldrarnas är till 79 procent nöjda med att "Den pedagogiska miljön uppmuntrar till utveckling". En förbättring med två procentenheter jämfört med 2013. Det råder dock stor skillnad mellan förskoleområdena om föräldrarnas nöjdhetsgrad, från 71 till 85 procent nöjda.

För att understödja uppdraget att se över de pedagogiska miljöerna har samtliga medarbetare på förskolorna har gått på en mycket uppskattad storföreläsning om utveckling av pedagogiska miljöer för barn med Greger Rösnes från Reggio Emiliainstitutet.

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

Samtliga medarbetare bedömning av hur väl förskolorna har klarat att uppfylla läroplansmålet "Skapande verksamhet och olika uttrycksformer" har höjts till 3, 49 (3,33 2013). Det bedömningsområdet är det som Farstas medarbetare enligt indikatormodellen har kommit längst med. Det råder dock stora skillnader i de olika enheternas bedömning om sitt pedagogiska arbete rörande skapande verksamhet. Föräldrarna ger ett gott betyg till förskolornas arbete med skapande verksamhet, 81 procent är nöjda med hur förskolorna uppmuntras till lek genom eget skapande. De råder inte så stor skillnad på föräldrarnas nöjdhet mellan del olika förskoleområdena, spannet är mellan 74 och 84 procent nöjdhet.

Skapande verksamhet är en stor del av verksamheten på förskolorna. Förskolorna har olika projektteman som alltid innefattar skapande verksamhet och barnen får träning i språk, insyn i matematiskt tänkande och naturvetenskapliga och tekniska fenomen in som en del av det skapande arbetet. Förskolepersonalen ger barnen möjlighet att pröva på många olika material att uttrycka sig med och förmedlar olika tekniker. Under året har alla 3-5-åringar gått på två teaterföreställningar. Efteråt har barnen på olika sätt fått möjlighet att bearbeta sina intryck med olika skapande uttrycksformer.

Under året hade de äldre barnen varit delaktiga i ett projekt "Hållbarhet" i samarbete med Konsthall C i Hökarängen. Femåringarna har tillsammans med två konstnärer skapat ett konstverk per förskola på tema återvinning och robotar. Arbetsinsatserna avslutades med en gemensam vernissage och titta på de olika barngruppernas installationer.

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Förskolornas genomsnittliga bedömning av hur pass långt de har kommit med området pedagogisk miljö och material är 3,49 (2013 3,31). Förskoleområdenas samlade resultat pendlar mellan 3,09 och 3,87. Det visar på en ganska stor skillnad i förskoleområdenas avdelningspersonals samlade bedömning i hur långt man har kommit i sitt arbete med att utveckla barnens språk i jämförelse med läroplanens mål. Föräldrarna är betydligt mer nöjda med hur barnen uppmuntras att utvecklas språkligt, 82 procent är nöjda vilket är två procentenheter bättre än 2013 och hela sju fler än 2012.

Farsta har haft ett stort fokus på att bli än nu bättre på att arbeta med barnens språkutveckling. Att stimulera barnen i deras språkutveckling arbetar förskollärarna och barnskötarna med dagligen. Barngrupper organiseras för att främja att barnen talar, diskuterar, reflekterar och ställer frågor.

Förskolebarnen möts av positiva attityder till sitt språk och sin kultur. Olika modersmål, religioner, namn, seder och bruk ses som en tillgång. Barn med annat modersmål uppmärksammas och i de fall det finns tillgång till tvåspråkiga pedagoger läser man böcker på deras eget språk. Föräldrars kunskap och erfarenhet om det sociala och kulturella sammanhanget som barnet vuxit upp i tas tillvara. Intern uppföljning visar dock att många barn trots stora insatser har ett stort behov av att utveckla sitt språk.

Farsta har ett språkprogram som har införts i olika grad på enheterna. Förskolorna gör en årlig kartläggning av barnens språkliga bakgrund och vilka språk de möter i hemmet. Förskollärarnas och barnskötarnas språkkompetens kartläggs och används som ett urvalskriterium vid nyrekrytering.

Farsta har ett övergripande språknätverk för erfarenhetsutbyte och för dialog om hur barns språkutveckling kan förbättras. Förskolestödets enhetschef leder språknätverket som har i uppdrag att samordna kunskapsutveckling med betoning på flerspråkighet och att införa evidensbaserade arbetssätt. Enskilda förskolor har fått fortbildning på temat språkutveckling och språkstörningar i samband med utredningar kring barn i behov av särskilt stöd.

Barns matematiska utveckling

Förskolornas genomsnittliga bedömning av hur pass lång de har kommit med området pedagogisk miljö och material är 3,24 (2013 3,12). Förskoleområdenas samlade resultat pendlar mellan 3,03 och 3,44. Föräldrarna har liknande uppfattning, 74 procent är nöjda med hur barnen uppmuntras att utveckla sitt matematiska tänkande. En ökning med två procentenheter jämfört med 2013.

Matematik har varit ett prioriterat utvecklingsområde några år och kommer att vara det även fortsättningsvis. Enheterna har sett över förutsättningar att på ett enkelt sätt uppmärksamma vardagsmatematik och att den pedagogiska miljön stödjer det arbetet. Enligt föräldrarna har insatserna gett resultat. Nöjdhetsgraden

med att intressera barnen för matematiskt tänkande har ökar med sex procentenheter jämfört med 2012.

Naturvetenskap och teknik

Förskolornas genomsnittliga bedömning av hur pass långt de har kommit med området pedagogisk miljö och material är 3,34 (2013 3,19). Förskoleområdenas samlade resultat pendlar mellan 3,21 och 3,56. Enheternas bedömning av i vilken mån de uppfyller läroplanens mål vad gäller matematik är stämmer betydligt mer överens 2014 jämfört med 2013. Naturvetenskap och teknik finns med i det dagliga arbetet på samtliga förskolor. Arbeten med naturmaterial, vatten och samt och experimenterande av olika slag som rör naturvetenskapliga fenomen är en del av den dagliga verksamheten.

Föräldrarna är desto mer nöjda, sammantaget är 80 procent av föräldrarna anser att förskolorna uppmuntrar barnen i att utveckla förståelse för naturvetenskapliga fenomen. Det är en höjning med hela fem procentenheter jämfört med 2013. Här råder dock en stor skillnad mellan föräldrarnas tyckande i de olika områdena, från 72 procent nöjda till 85 procent.

Avdelningsgemensamma insatser

Övergripande kompetensutveckling under 2014

- Förskollärarytbildning, nio barnskötare
- Barnskötarutbildning, 15 personer
- Internutbildning miljöpsykologiskt synsätt (en förskola)
- Handledarutbildning systematiskt kvalitetsarbete, 50 p.
- Analys & resultat av brukarundersökningen (förskolechefer, biträdande och pedagogiska utvecklingsledare)
- Utbildning IKT- nätverket, 19 personer (ht 2014)
- VFU-handledare, 15 personer (ht 2014)
- Handledarutbildning, resurspedagog/förskolestöd

Stärka förskoleledningen

Farsta har som ambition att samtliga enhetschefer ska ha rektorsutbildning. En är utbildad och under 2014 har ytterligare två har börjat sin utbildning.

Öka andelen förskollärare

Avdelningen har i flera år arbetar på flera fronter för att öka andelen förskollärare. I praktiken är det så att det är tre av sex förskoleområden som har problem att rekrytera. Olika modeller har prövats för att nå ut och under 2014 har medel

avsatts för att köpa in marknadsföring av Farstas förskolor i olika tidskrifter och hemsidor. Avdelningen har tagit fram informationsbroschyrer för de olika förskoleområdena och för verksamheten som helhet. Studenter som gör sin praktik på förskolor under sin utbildning till förskollärare är en viktig målgrupp i det långsiktiga rekryteringsarbetet. 15 medarbetare har gått en mentorsutbildning i regi av Stockholms Universitet för att bli vassare handledare för studenter.

Erfarna, ambitiösa medarbetare uppmanas att anmäla sig till erfarenhetsbaserad utbildning till förskollärare. Elva medarbetare har under året på arbetstid en dag i veckan studerat till förskollärare. 2014 har två av dem examinerats till förskollärare. En medarbetare har avslutat sin utbildning på magisterprogrammet.

Öka andelen utbildad personal

Farsta har erfarenhet av att det är mycket svårt för utbildade barnskötare med flera års erfarenhet av arbetet att komma in på stadens barnskötarutbildning. För att täcka den del av behovet har Farsta i samverkan med Hässelby-Vällingby köpt in samma utbildning. Femton medarbetare påbörjade under hösten den ettåriga valideringsbaserade barnskötarutbildningen.

Systematiskt kvalitetsarbete

Avdelningen har under året starta ett projekt som kommer att löpa under flera år med bistånd av Pirkko Leporanta Morley, förskolestrateg från utbildningsförvaltningen. Uppdraget är att införa ett systematiskt kvalitetsarbete med fokus på barn läroprocesser. 48 medarbetare påbörjat utbildning till samtalsledare för att leda avdelningarnas uppföljning av sitt kvalitetsarbete. Parallellt med samtalsledarnas utbildning arbetar de praktiskt som samtalsledare tillsammans med avdelningspersonal, från andra förskolenheter än sina egna, i deras uppföljning och utvärdering av sitt pedagogiska arbete.

IKT-satsning

Farsta avslutade sin PIM-utbildningssatsning riktad till all förskolepersonal sommaren 2014 med goda resultat. En stor majoritet har nu PIM-kunskaper motsvarande nivå 3.

IKT-nätverket plus ytterligare medarbetare (totalt 19) har gått på en studiecirkel på Mediateket för att fördjupa sina IT-kunskaper kopplat till pedagogik.

Förskolestöd

Stabsfunktionen förskolestöd har under 2014 omfattat två resurssamordnare, resurspedagog och barn och ungdomspsykolog. Riktlinjer för fördelning av medel till förskolor med barn i behov av särskilt stöd (BIBASS) har setts över. Regelbundna barnkonferenser har genomförts, utvärderats och utvecklats. Enhetschefen träffar BIBASS-ansvariga för att tillsammans utvärdera tidigare beslut om insatser, om behoven har förändrats och diskutera alternativ.

För att stärka resurserna och kunskapen kring arbetet med barn i behov av särskilt stöd har enheten tagit initiativ till att bygga upp samverkansformer med landstingets Autismcenter, Habiliteringscenter Söderstaden och ADHD-center.

Enhetschefen är delaktig i BUS-gruppen. I BUS – Barns utveckling i samarbete – finns representanter för habilitering, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), skolor och socialtjänsten.

Olika typer av fortbildningsinsatser har genomfört. Ett exempel är projektet Miljöpsykologiskt förhållningssätt i förskolan. Miljöpsykologi är tvärvetenskapligt och innefattar både den fysiska och den psykiska miljön ur flera perspektiv. Forskning har visat att barns utveckling, inlärning och välmående påverkas beroende av miljöpsykologiska aspekter. En avdelning i Hökarängens förskoleområde har varit pilot. De har med hjälp av projektet sett över sina rutiner och infört delvis nya arbetsmetoder som särskilt gynnar barn i behov av särskilt stöd.

Enheten har en fortsatt ökad efterfrågan på stödinsatser. Antalet barn i behov av särskilt stöd har ökat överlag, vilket föranlett fler beslut om resursinsatser för enskilda barn och metodstöd till arbetsgrupper. En delförklaring är att förutsättningarna att göra neuropsykiatriska utredningar på barn har ökat.

Förskolestöds samtliga funktioner har fått mycket goda omdömen av förskolepersonal som har beställt hjälp.

Pedagogiska nätverk

Alla förskoleområden har pedagogiska nätverk och personalen ingår i olika konstellationer med olika fördjupningsteman. Nätverken är ofta indelade efter den åldersgrupp personalen arbetar med. De kan också vara tematiska med övergripande ämnen som föräldrasamverkan och genus. Nätverksgrupperna träffas regelbundet och utbyter erfarenheter mellan olika förskolor och driver gemensamt utvecklingsarbetet. Nätverken har två syften – att öka personalens delaktighet och inflytande i verksamheten och att stimulera den pedagogiska utvecklingen. Båda syftena gynnar barnen.

Avdelningen har sju olika övergripande nätverk

- Språk
- Mentor
- IKT
- BIBASS
- Mentorer/VFU/rekrytering
- Kulturombud
- Pedagogisk utvecklingsgrupp
- BRÅ ungdom
- Arkivredogörare

med representanter från alla förskoleområdena för erfarenhetsutbyte, översyn av rutiner och gemensamt utvecklingsarbete. Nätverken träffas regelbundet

Vad gör vi med resultaten?

Under året har förskolorna ledningsgrupp vid två tillfällen fått utbildning i och praktiskt pröva uppföljningsmodellen "Vad gör vi med resultaten?"

Arbetsmetoden går ut på att kartlägga vilka förbättringsområden som sticker ut i en brukarundersökning på en avdelning, en förskola eller ett förskoleområde. Nästa steg handlar om att besluta om vilka områden som ska prioriteras, vad man ska sätta in för åtgärder, vem som är ansvarig och när insatsen ska följas upp.

Tema pedagogiska forum 2014

Avdelningens samtliga förskolechefer, biträdande förskolechefer och pedagogiska utvecklingsledare träffas regelbundet och fördjupar sig i olika frågeställningar.

Under 2014 har följande områden varit aktuella

- Kvalitetsarbete
- Rekrytering
- Förskolläraryrollen
- Språkarbetet
- Den pedagogiska miljön
- Resultat och analys, modell för uppföljning av brukarundersökningen
- Kultur
- Resultat och analys, forts. modell för uppföljning
- IKT

Utvecklingsområden

Sammanfattning av utvecklingsområden som enheterna har pekat ut

Övergripande utvecklingsprojekt

- Det systematiska kvalitetsarbetet. Arbeta med mål- och resultatstyrning som verktyg för att säkerställa kvaliteten i personalens arbetssätt för att få med alla barn i läroprocessen samt utveckla den pedagogiska dokumentationen. Reflektion med samtalsledare för att säkerställa kvaliteten i verksamheten.
- Läsatsningen - Varje förskola är representerade med en personal, läsombud, i en fördjupad utbildning kring litteratur och läsning. Nätverk med läsombuden ska leda till att varje avdelning utformar en miljö som skapar lust till läsning samt kunskap om pedagogens förhållningssätt till berättande.

Pedagogisk miljö, IKT, språkutvecklande arbetssätt

- IKT - som pedagogiskt verktyg. Hur använda i den dagliga verksamheten, språkligt och kommunikativt syfte? Utveckla pedagogisk användning av lärplattor.
- Pedagogisk miljön och material: Behöver utvecklas vidare och bli mer likvärdig mellan enhetens förskolor där vi ser mer av delaktighet och interkulturalitet. Utveckling av mötesplatser.
- Barns språkliga och kommunikativa utveckling: Utveckling av språkets olika uttrycksformer. Mötesplatser som ger barnen utrymme för dialog, utforskande, argumenterande och förhandlande.
- Pedagogisk dokumentation, fortsatt utbildningssatsning av pedagogisk dokumentation som synliggör verksamheten och utvecklar den
- Utveckla arbetet med att fånga upp barnens tankar och idéer för att bli bättre på att dokumentera barns lärande.
- Se över arbetssätt för barns språkutveckling, intresse för matematik, naturvetenskap och teknik
- Implementera resultatet av kvalitetsindikatorn och använda det som styrmedel i den dagliga verksamheten
- Utomhuspedagogik - utveckla rutiner och former med fokus på rörelse vid vistelse på förskolans gårdar, park och skog.

Samverkan med föräldrar

- Fastställa kriterier för vilket bemötande och förhållningssätt som ska genomsyra vår verksamhet i mötet med barn, föräldrar och kollegor
- Fortsätta arbetet med gemensamma underlag för att kvalitetssäkra hur vi samtalar med föräldrar.
- Utveckla föräldrasamverkan med fokus på hur vi gör föräldrarna mer delaktiga och insatta i deras barns utveckling och lärande
- Ytterligare utveckla former för delaktighet för föräldrar vid uppföljning och utvärdering.

Förskolestöd

- Ta fram erbjudande om kompetensutveckling till personal som arbetar på förskola och fritidsverksamheter
- Förskolestödsteamets kompetensutveckling
- Se över uppföljningsmodeller. ta fram en enkät till föräldrar
- Utveckla förskolestöds handledningsinsatser
- Fördjupa samarbete med individ och familj/socialtjänsten

Sammanfattning av avdelningens övergripande utvecklingsområden

Fortsatt arbete med redan igångsatta projekt

- Projekt systematiskt kvalitetsarbete
- Läsatsning i samverkan med de lokala biblioteken
- Uppföljning av brukarundersökningar – Modell ”Vad gör vi med resultaten?”

Under 2015 kommer några utvalda områden att vara i extra fokus

- Hållbar livsmiljö. Ett tema kommer att vara den pedagogiska utomhusmiljön. Andra hälsa och rörelse.
- Språkarbetet. Ett omtag kommer att göras för att säkra att Farstas språkprogram är känt och används av alla medarbetare.
- Den nya strategi IKT-planen ska implementeras. En gemensam policy för hur lärplattor ska användas i det pedagogiska arbetet.
- Barn i behov av särskilt stöd, säkerhetsställa att alla barn i behov får det stöd som behövs och erbjuda riktade utbildningar för att stärka personal.
- Samverkan med hemmet. Öka andelen föräldrar som är nöjda med förskoleverksamhet och möjligheterna till delaktighet.

Förslag till utbildningsförvaltningen/ stadsledningskontoret

Avsätt resurser för ett att möjliggöra en utökning av stadens

- språkforskningsinstitut för spridning av aktuell forskning inom förskoleområdet och erbjuda en breddutbildning i språkutvecklande arbetsätt både för barnskötare och förskollärare
- erfarenhetsbaserade barnskötarutbildning att bli barnskötare

Se över för utsättningar för att stadsdelförvaltningar gemensamt hittar en modell för att fullfölja uppdragen att

- anställa fler förskollärare och behålla de redan anställda
- inventera kemikalieförekomst på förskolorna, ta fram en flerstegsplan för hur man ska prioritera vilken typ av inredning, möbler, material med mera som i omgångar ska bytas ut
- fastställa vilken utbildning/erfarenhet som krävs för att godkännas som genuskunskap. Ta fram en modell för kunskapsförmedling om genus till personal och införande av nya arbetsmetoder i verksamheterna som säkrar genustänk.

Arbeta för att utbildsanordnarna utökar platserna på förskolläraryrkesutbildningarna.